

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 22 lipca 2002 r.

35648

RPO-411482-VIII-DU/02

Pan
Jerzy Hausner
Minister Pracy i Polityki Społecznej
WARSZAWA

Szanowny Panie Ministrze,

Do Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają pisma od byłych pracowników pozapaństwowych jednostek organizacyjnych i pracodawców prywatnych, w których przedstawiają trudności z uzyskaniem zaświadczeń o zatrudnieniu i zarobkach do celów emerytalne - rentowych. Na ogół jest to spowodowane brakiem możliwości dotarcia do dokumentacji osobowej i płacowej wytworzonej przez tych pracodawców. Zwykle nie wiadomo, gdzie ta dokumentacja znajduje się, ale zdarza się też, że jest porzucona w prywatnych pomieszczeniach piwnicznych lub innych, a ich właściciele, dawniej dysponenci akt jako pracodawcy, odmawiają jej udostępnienia zainteresowanym. W ten sposób osoby, które po udokumentowaniu okresu zatrudnienia i otrzymywanego wynagrodzenia mogłyby (ewentualnie) uzyskać korzystniejsze świadczenie emerytalne lub rentowe - są tej możliwości pozbawione.

Wydaje się, że jedną z najistotniejszych przyczyn takiej sytuacji jest brak, w aktualnym stanie prawnym, powszechnie obowiązujących przepisów prawnych regulujących zasady klasyfikowania i przechowywania dokumentacji niearchiwalnej (m.in. akt osobowych, list płac, potwierdzenia odprowadzenia składek do ZUS) wytworzonej w pozapaństwowych jednostkach i firmach prywatnych zatrudniających pracowników. Przykładowo, w przypadku likwidacji działalności gospodarczej przez osobę fizyczną następuje wykreślenie tej osoby z ewidencji prowadzonej przez urząd gminy bez zainteresowania się dokumentacją wytworzoną przez tę osobę w czasie prowadzenia działalności. Podobnie rzecz się ma z likwidowanymi jednostkami pozapaństwowymi, do

których nie mają zastosowania ogólne przepisy o sposobach i okresach przechowywania dokumentacji niearchiwalnej, a więc m.in. osobowej i płacowej. Organy ewidencjonujące lub rejestrujące podmioty gospodarcze powinny zobowiązywać te podmioty do określonego zabezpieczenia dokumentacji, aby w sytuacji gdy z rynku pracy odchodzi pracodawca, nie zaginęły wytworzone przez niego dokumenty o istotnym znaczeniu dla pracowników.

Przedstawiając Panu Ministrowi powyższy problem proszę o zainteresowanie się nim jako problemem wymagającym regulacji prawnej. Wydaje się to niezbędne w celu ujednoczenia zasad przechowywania dokumentacji niearchiwalnej i zobowiązania wszystkich pracodawców - do ich stosowania. Pozwoli to na zmniejszenie, a w przyszłości całkowite wyeliminowanie, problemu bezskutecznego poszukiwania przez pracowników dokumentacji potwierdzającej zatrudnienie i zarobki.

Obecna sytuacja rodzi zrozumiały sprzeciw i poczucie bezradności obywateli wobec działań lub bezczynności organów, które winny dbać o zabezpieczenie praw pracowniczych i interesy pracowników, wynikające z zatrudnienia, jednakowo, niezależnie od statusu prawnego pracodawcy.

Z wyrazami szacunku

/-/ Stanisław Trociuk